

ଛବିଳ

ବାଳବୋଧ କଥା

ଭକ୍ତକବି ମଧୁସୂଦନ ରାଉ

୧୩୪

ଛବିଳ ଦାଳବୋଧ-କଥା

ଲେଖକ

ଭକ୍ତକବି ମଧୁ ସୂଦନ ରାଓ

ପ୍ରଥମ ସଂସ୍କରଣ : ୧୯୮୯

ସମ୍ପାଦକ ଓ ପ୍ରକାଶକ
ରଣଜିତ୍ କେଶରୀ ଚଢ଼ଙ୍ଗୀ
କେଶରପୁର, କଟକ-୭୫୩୦୦୧

ମୁଦ୍ରାକର
ଶ୍ରୀ ରାଧାନାଥ କୋ-ଅ: ପ୍ରେସ୍
କଟକ-୨

ମୂଲ୍ୟ—
ଆଠଟଙ୍କା ମାତ୍ର

ସୂଚୀ

କଥାର ନାମ	ପୃଷ୍ଠା
ବୃକ୍ଷର ବୃକ୍ଷରୂପଣ	୩
ନୀତି କଥା	୫
ଉଦ୍ୟମର ପଳ	... ୭
ରାଜା ଓ ବନ୍ଦୀ	... ୧୧
ଧର୍ମ-ବୁଦ୍ଧି	... ୧୪
ବାଳକର ସାହସ	୧୭
ବୁଦ୍ଧ ଓ ହଂସ	୧୯
ବୋରର ବୁଦ୍ଧି	୨୨
ସୁଲତାନ ଘିଅସୁଦ୍ଦିନ ଓ କାଜି	... ୨୫
ବାବର ଓ ରାଜପୁତ ସିପାହୀ	... ୨୮
ପକୀର ଓ ଓଟ କଥା	... ୩୧
ଗର୍ଦ୍ଭର ଆତ୍ମହତ୍ୟା	... ୩୫
ସିକନ୍ଦର ଓ ଅସଭ୍ୟ ରାଜା	... ୩୭
ମାଙ୍କଡ଼-କୁମ୍ଭୀର କଥା	... ୪୧
କୁକୁର ଓ ପ୍ରତିବନ୍ଧୁ	... ୪୫

ବୃଦ୍ଧର ବୃକ୍ଷସ୍ବେପଣ

ଗୋଟିଏ ଗ୍ରାମ୍ୟରେ ଗ୍ରାମ ଦିନେ ଘୋଡ଼ାରେ ବସି ଗହଣରେ ପାରିଧ୍ୟ କରିବାକୁ ଯାଉଥିଲେ । ଯାଉ ଯାଉ ବାଟରେ ଦେଖିଲେ, ଗୋଟିଏ ବୃକ୍ଷଲୋକ ମାଟି ଖୋଳି ଗଛଟିଏ ଲଗାଉଅଛି । ସେ ଗଛର ଫଳ ଖାଇବା ତାହା ପକ୍ଷରେ ଅସମ୍ଭବ ବିଚାର ଗ୍ରାମ ମନେ ମନେ ହସି କହିଲେ, “ଆରେ ବୁଢ଼ା, ତୁ ଆଉ କେତେଦିନ ବଞ୍ଚିବୁ ସେ, ଫଳ ଖାଇବୁ ବୋଲି ଗଛ ଲଗାଉଛୁ ? ତୋହର ବୟସ ଏହିପରି କେତେ ?”

ବୃଷ କହିଲା, “ମୋତେ ଅଶୀବର୍ଷ ହେଲା । ମୁଁ କ’ଣ ଆସେ
 ଫଳ ଖାଇବା ପାଇଁ ଏ ଗଛ ଲଗାଇଛୁ କି ? ମୋର ବାପ ବଡ଼ବାପ-
 ମାନେ ଯେଉଁ ଗଛମାନ ଲଗାଇ ଯାଇଛନ୍ତି, ତାହା ଫଳ ମୁଁ ଏବେ
 ଖାଇଛି । ସେହିପରି ମୁଁ ଗଛ ଲଗାଇଲେ ମୋହର ପୁଅନାତିମାନେ
 ଏଥିର ଫଳ ଖାଇବେ । ଗଛ ଲଗାଇବା ମୋହର ଧର୍ମ ବୋଲି ମୁଁ ଏ
 କାର୍ଯ୍ୟ କରୁଅଛି ।”

ରଜା ଏହା ଶୁଣି ଅତ୍ୟନ୍ତ ଆନନ୍ଦିତ ହେଲେ ଏବଂ ବୃଷ ଉପରେ
 ସନ୍ତୁଷ୍ଟ ହୋଇ ତାହାକୁ ଦଶଟଙ୍କା ପୁରସ୍କାର ଦେଲେ । ବୃଷ ଟଙ୍କା
 ପାଇଲାକ୍ଷଣି ଆନନ୍ଦରେ କହିଲା, “ଯେଉଁ ବୃଷକୁ ଶେପିଲ ବେଳୁ
 ଦଶଟା ଫଳ ମିଳିଲାଣି, ପଛେ ଫଳିଲେ ସେଥିରୁ କ’ଣ ନ ମିଳିବ !”

ନୀତି କଥା

ଆରବ ଦେଶରେ ଜଣଙ୍କର ଗୋଟିଏ ଭଲ ଘୋଡ଼ା ଥିଲା । ସେ ଦେଶର ଜଣେ ଧନୀ ବ୍ୟକ୍ତି ତାକୁ କିଣିବା ପାଇଁ ବହୁତ ଯୋଗାଡ଼ କଲା, ହେଲେ କିଣି ପାରିଲା ନାହିଁ । ତହୁଁ ସେ ଘୋଡ଼ାଟିକୁ ଠକ ନେବା ପାଇଁ ଏକ ଫିକର କଲା । ମୁହଁରେ ଗୁଡ଼ାଏ ଏଣୁ ତେଣୁ ରଙ୍ଗ ବୋଳି; ଛୁଡ଼ା କନା ପିନ୍ଧି ସଡ଼କ ପାଖରେ ବହୁ ଦିନର ରେଗୀ ପରି ପଡ଼ି ରହିଲା । ଯେତେବେଳେ ସେହି ଘୋଡ଼ାରେ ବସି ଲୋକଟି ସେହିବାଟେ ଗଲା, ସେତେବେଳେ ସେ ଧନୀ ମିଛରେ ପେଟକୁ ଖାଙ୍କି, ଦାନ୍ତ ନକୁଟି, ହାତ ବଢାଇ ତାକୁ କିଛି ମାଗିଲା ।

ଅଶ୍ରୁଶ୍ରେଣୀ ଭାରିଲେ, ଏ ଲୋକଟି ପ୍ରକୃତ ବଡ଼ କଷ୍ଟ ପାଇଛି, ଏହାର ଚଳିବାକୁ କ୍ଷମତା ନାହିଁ । ତହୁଁ ସେ କିଛି ଦେଇ ଚାଲିଯିବେ କ’ଣ, ଘୋଡ଼ାରୁ ଓହ୍ଲାଇ ତାହାକୁ ବହୁ କଷ୍ଟରେ ଉଠାଇ ଟେକି ଘୋଡ଼ା ଉପରେ ବସାଇଲେ । ସେ କପଟୀ ଯେପରି ଘୋଡ଼ା ଉପରେ ବସିଛି, ଛାଟେ ମାର ଘୋଡ଼ାକୁ ଖୁବ୍ ବେଗରେ ଦୌଡ଼ାଇଲା ।

ଘୋଡ଼ାର ମୁନବ ବର୍ତ୍ତମାନ ସେ ବିଶ୍ୱାସଯାତକକୁ ଚିହ୍ନି ପାରି ପଛରୁ ଡାକ ପକାଇ କହିଲେ, “ଦେଖ ଭାଇ, ସଂସାରରେ ଧନସମ୍ପଦ କିଛି ଚିର ରହିବନାହିଁ, କି ସ୍ୱର୍ଗକୁ ନେଇଯିବ ନାହିଁ । ତୁମ୍ଭେ ବି ମଲାବେଳେ ଏ ଘୋଡ଼ାକୁ ସଙ୍ଗରେ ଘେନି ଯିବନାହିଁ । ତେବେ ମୋହର ଗୋଟିଏ ପଦ ଶୁଣି କର ପାଅ ।”

ସେ କପଟୀ ବ୍ୟକ୍ତି କିଛି ଦୂର ଦୌଡ଼ିଯାଇ ଘୋଡ଼ାକୁ ଅଟକାଇ କହିଲା, “କଣ କହିବ ଚକ୍ରମ କହ ।” ତହିଁ ସେ ସାଧୁଲୋକ ଏତିକି କହିଲେ, “ତୁମେ ଘୋଡ଼ାକୁ ନିଅ ପଛକେ, କାହାରିକୁ କହିବ ନାହିଁ ଯେ ଏପରି ଠକ କର ଆଣିଛି । ତାହା ଶୁଣିଲେ ଲୋକେ ରୋଗୀ ବା ନିରାଶ୍ରୟ ଲୋକକୁ ଆଉ ଆଶ୍ରା ଦେବେନାହିଁ ।”

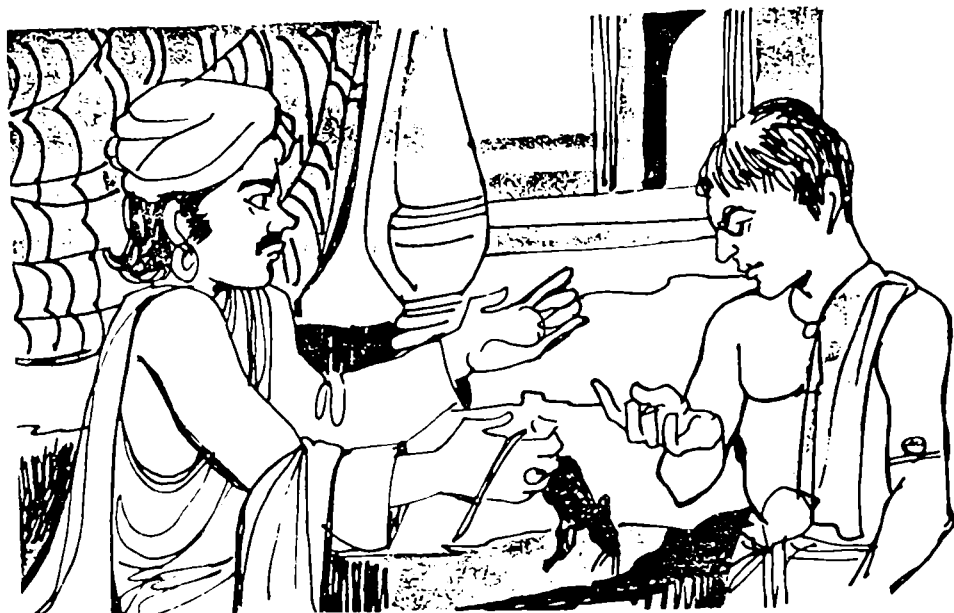
ଏପରି କଥା ଶୁଣି ସେ ଧନୀର ମନ କ’ଣ ହୋଇଗଲା । ସେ ବଡ଼ ଲଜପାଇ ଘୋଡ଼ାରୁ ସେହସିଣି ଓହ୍ଲାଇ ପଡ଼ି ଘୋଡ଼ାଟିକୁ ତାଙ୍କୁ ଫେରାଇ ଦେଲା । ସେହି ଦିନଠାରୁ ସେ ଦୁହେଁ ଏକ ଆରେକର ପ୍ରୀତିବନ୍ଧୁ ହୋଇ ରହିଲେ ।

ଉଦ୍ୟମର ଫଳ

“ଉଦ୍ୟମ କଲେ ସବୁ ସିଦ୍ଧି
ଜାଣିବ ଏହି ମହା ବଧୂ ।”

ଯେଉଁ ଲୋକ ଅଳସୁଆ ନ ହୋଇ ସବୁବେଳେ ଉଦ୍ୟମ କରୁଥାଏ, ସେ ଧନ-ସମ୍ପଦ ଲାଭକରେ । ଉଦ୍ୟମ କରି ଦରିଦ୍ର ଧନବନ୍ତ ହୋଇଯାଏ; ଆଉ ଉଦ୍ୟମ ନ କଲେ ଧନବନ୍ତ ମଧ୍ୟ ଦରିଦ୍ର ହୋଇପଡ଼େ ।

ଗୋଟିଏ ସହରରେ ଜଣେ ଗରିବ କିଛି ଅର୍ଜନ କରି ନ ପାରିବାରୁ ଧନପାଇଁ ବୁଲି ବୁଲି ଗୋଟିଏ ବଡ଼ ମହାଜନ ପାଖରେ ପହଞ୍ଚିଲା । ମହାଜନ ଆପେ ବହୁତ ପରିଶ୍ରମ କରି କିପରି ଧନବନ୍ତ ହୋଇଥିଲେ, ତାହା ସେ ଗରିବଟିକୁ ବୁଝାଇ ସୁଝାଇ କହିଲେ, “ତୁ ମୋହପରି ଉଦ୍ୟମ କଲେ ଧନ ପାଇବୁ ।” ଗଲବେଳେ ତାକୁ ମଲା ମୁଷାଟିଏ ଦେଖାଇ ଦେଇ କହିଲେ—“ଏହି ମୁଷାଟିକୁ ନେଇଯା, ଏହାକୁ ନେଇ ଯେବେ ବଡ଼ାଇ ପାରିବୁ ତେବେ ତୋତେ ଜାଣିବି, ମନୁଷ୍ୟ । ଆଉ ଏହାକୁ ସୁନା ମୁଷା କରି ନ ପାରିଲେ ତୁ ମୋ ପାଖକୁ ଆସିବୁ ନାହିଁ ।” ଗରିବଟି ମଥା ନୁଆଁଇ ସେହି ମୁଷାଟିକୁ ଘେନ ଚାଲିଗଲା ।

ବଜାର ମଧ୍ୟରେ ଯାଉ ଯାଉ ଗୋଟିଏ ଦୋକାନୀ ଆପଣା
 ବରଫ ପାଇଁ ସେ ମୁଷାଟିକୁ ରଖି ତାହାକୁ କିଛି ପଇସା ଦେଲା ।
 ଗରବଟି ସେଥିରେ କିଛି ବୁଟଛତୁ ଦୋକାନରୁ କଣିନେଇ ଗୋଟିଏ
 ଘାଟ ପାଖରେ ଠିଆ ହେଲା । ସେତେବେଳେ ବୈଶାଖ ମାସର ନରକ
 ଖର । ଲୋକେ କାଠବୋହୁ ମୁଣ୍ଡାଇ ଦୂରରୁ ଆସି ସେହିଠାରେ ବୋହୁ
 ଉତାର ଟିକିଏ ଦମ୍ଭ ନଥନ୍ତି । ଏହି ସମୟରେ ସେମାନଙ୍କୁ ଭାରି
 ଶୋଷ ହେଉଥିବାରୁ ସେ ଲୋକଟି ଜଣ ଜଣକେ ପୋଷେ ପୋଷେ
 ଛତୁ ଆଉ ମୁଦାଏ ପାଣି ଦିଏ । ସେଥିରେ ବୋହିଆମାନେ ଖୁସି
 ହୋଇ ଗଲବେଳେ ବିଡ଼ାଏ ବିଡ଼ାଏ କାଠ ତାକୁ ଦେଇପାନ୍ତି । ସେହି
 କାଠକୁ ସେହିନ ବକ ସେଥିରେ ଅଧିକ ପରିମାଣରେ ଛତୁ କଣି
 ତହିଁ ଆରତନ ସେହିଠାରେ ବସିଥାଏ ।

ଏହିପରି ପ୍ରତିଦିନ କରୁ କରୁ ସେ ଲୋକ ବହୁତ କାଠ ଜମା କଲେ । ତହିଁ ସେ ଗୋଟାଏ କାଠର ଦୋକାନ କରି କିଛି ଲାଭ କଲେ । କିମ୍ବଦନ୍ତୀ ତାହାର ମୂଳଜମା ବଢ଼ିବାରୁ ସେ କାଠ ସଜାରେ ଆଉ ଆଉ ପଦାର୍ଥ ଦୋକାନରେ ରଖି ବିକ୍ରିଦ୍ୱାରା ବହୁତ ଲାଭକଲେ ।

ଏହିପରି କରୁ କରୁ ଅଳ୍ପକାଳ ପରେ ସେ ବି ଗୋଟାଏ ସାନ ମହାଜନ ହୋଇପଡ଼ିଲା । ତେତେବେଳେ ତାହାର ପୁଅ ମହାଜନ କଥା ମନେ ପଡ଼ିବାରୁ ବହୁ ଟଙ୍କାରେ ଗୋଟିଏ ସୁନାମୁଷା ଖିଆରି କରାଇ ଦିନେ ସେହି ଲୋକ ନିକଟକୁ ଗଲେ ଏବଂ ତାହା ଆଗରେ ସେହି ସୁନାମୁଷାଟିକୁ ଥୋଇଦେଇ ଭୁନାହୋଇ ଠିଆହେଲା । ମହାଜନ ତାହାର ଉଦ୍ୟମ ଗୁଣର ବହୁତ ପ୍ରଶଂସା କରି ସୁନାମୁଷାଟିକୁ ଫେରାଇ

ଦେଲେ ଏବଂ ବହୁତ ଆଦର ଗୌରବ କରି କହିଲେ, “ଏଣିକି ମୁଁ ତୋତେ ବ୍ୟବସାୟରେ ସାହାଯ୍ୟ କରିବି ।” ସେ ସାନ ମହାଜନ ଏ ଆଶ୍ୱାସନା ପାଇ ମହା ଆନନ୍ଦରେ ଚାଲିଗଲା । କେବଳ ଉଦ୍ୟମ ବଳରେ ସେ ଅତି ଦ୍ୱୀନ ଅବସ୍ଥାରୁ ଏତେ ବଡ଼ ହୋଇଗଲା ।

ଗୁରୁଆଡ଼େ ପେଟେ ବଡ଼ ଲୋକ ଦେଖୁଅଛୁ, ସେମାନେ ସମସ୍ତେ ଉଦ୍ୟମୀ ଆଉ ପରିଶ୍ରମୀ । ଅଳସ ଲୋକର କୌଣସି କାଳେ କିଛି ହୁଏନାହିଁ । ପେଟୁମାନେ ଉଦ୍ୟମ ନ କରି ଭାଗ୍ୟରେ ଥିଲେ ମିଳିବ ବୋଲି ଚାହିଁ ବସିଥାନ୍ତି, ସେମାନେ ବଡ଼ ମୂର୍ଖ । ପେଟୁ ଦେଶରେ ଏହି ଜାତି ଲୋକ ଅଧିକ ଥାନ୍ତି, ସେ ଦେଶରେ ଆଉ ଧନ ବୃଦ୍ଧି ହୋଇପାରେ ନାହିଁ । ପ୍ରତିଦିନ ଉଦ୍ୟମରେ ଧନ ଅର୍ଜନ ନ କଲେ, ସଞ୍ଚିତ ଧନ ସରିଯାଏ । ଲୋକେ ତାହାବିନା ପେଟକୁ ଖାଇବାକୁ ନ ପାଇ ଏଣେତେଣେ ବୁଲି ନାନା କୁକର୍ମ କରି ଲୋକଙ୍କଠାରୁ କେତେ ଧୂଳିର ଚିରସ୍ନାର ପାଇ ଶେଷରେ ଅତି କଷ୍ଟରେ ଆପଣା ପ୍ରାଣ ହରାନ୍ତି । ଅତଏବ ପ୍ରତି ଲୋକର ଉଦ୍ୟମ କରିବା ଉଚିତ ।

ରାଜା ଓ ବନ୍ଦୀ

ପୂର୍ବକାଳରେ ଜଣେ ରାଜା ଥିଲେ । ସେ ଆପେ ଆପେ ପ୍ରଜାମାନଙ୍କର ଅବସ୍ଥା ଦେଖିବାକୁ ଭଲ ପାଉଥିଲେ । ଦିନେ ସେ ବନ୍ଦି ଶାଳାକୁ ଦେଖିବାକୁ ପାଇଥିଲେ । କେତେଜଣ ବନ୍ଦୀ ବନ୍ଦିଘରୁ ବାହାର କାମକୁ ପାଉଛନ୍ତି । ସେମାନଙ୍କ ହାତରେ ହାତକଡ଼ ଏବଂ ଗୋଡ଼ରେ ବେଡ଼ ପଡ଼ିଛି । ରାଜା ସେମାନଙ୍କୁ ଦେଖି ଜଣଜଣକ ପାଖକୁ ଯାଇ ପଚାରିଲେ, “ତୁମ୍ଭେ କି ଅପରାଧ କରି ଏ ଦଣ୍ଡ ପାଇଛୁ ?”

ପ୍ରଥମ ବନ୍ଦୀ କହିଲା—“ମହାରାଜ ! ମୁଁ କିଛି ଦୋଷ କରିନାହିଁ । ଜଣେ ସାକ୍ଷୀ ମୋ ନାମରେ ଗୁଡ଼ାଏ ମିଛ କହିଲା, ତାହାର କଥାରେ ବିଶ୍ୱାସ କରି ହାକିମ ମୋତେ କସ୍ତେଦ ହୁକୁମ ଦେଇଛନ୍ତି ।”

ଦ୍ୱିତୀୟ ବନ୍ଦୀ କହିଲା—“ମୋ ଉପରେ ହାକିମଙ୍କର ଆଗରୁ ରାଗ ଥିଲା; ତେଣୁ ମୋତେ ଏପରି ଦଣ୍ଡ ଦେଇଅଛନ୍ତି ।”

ତୃତୀୟ ବନ୍ଦୀ କହିଲା—“ବିଚାରପତି ପ୍ରକୃତ ଘଟଣା ବୁଝି ନ ପାରି ମୋତେ ଅପରାଧୀ ବୋଲି ପ୍ରମାଣ କରି ଅଛନ୍ତି ।”

ଚତୁର୍ଥ ବନ୍ଦୀ କହିଲା—“ପୁଲିସ କର୍ମଚାରୀ ପ୍ରକୃତ ଦୋଷୀକୁ ଧରି ନପାରି, ମୋତେ ସନ୍ଦେହ କରି ଦୋଷୀ ବୋଲି ଦଣ୍ଡରେ ପକାଇ ଅଛନ୍ତି ।” ଏହିପରି ଚାରିଜଣଯାକ ନିଜ ନିଜ ଦୁଃଖ କହି ରାଜାଙ୍କ ନିକଟରେ ମୁକ୍ତି ପ୍ରାର୍ଥନା କଲେ । ରାଜା ତାହା ଶୁଣି ପଞ୍ଚମ ବନ୍ଦୀଙ୍କ ପଚାରିଲେ—“ତୁମେ ଏଠାକୁ ଆସିଲ କାହିଁକି ?” ସେ ବ୍ୟକ୍ତି କହିଲା—“ମହାରାଜ ! ମୁଁ ଜଣକ ପକେଟରୁ ଟଙ୍କାଟିଏ ଚୋରି କରିଥିଲି; ତେଣୁ ଉଚିତ ଦଣ୍ଡ ପାଇଛି । ମୁକ୍ତି ମାଗିବାକୁ ମୋର ଆଉ ସାହସ ହେଉନାହିଁ ।”

ରାଜା ସନ୍ତୁଷ୍ଟ ହୋଇ ସେ ଲୋକଟିକୁ ଡାକି କହିଲେ—“ତୁମ୍ଭେ ଆଉ ଏ ସାଧୁ ଲୋକଙ୍କ ସଙ୍ଗରେ ରହିବାର ଉପଯୁକ୍ତ ନୁହଁ ।” ତହିଁ ବନ୍ଦି ଶାଳାର ସର୍ଦ୍ଦାରକୁ ଡାକି କହିଲେ, “ଏ ବ୍ୟକ୍ତିର ବେଡ଼ି ଫିଟାଇ ଦିଅ ଏବଂ ଏହିକ୍ଷଣି ଏହାକୁ ଛାଡ଼ିଦିଅ । ଯେଣୁ ସେ ଦୋଷୀ ହୋଇ ସୁଦ୍ଧା ଏମାନଙ୍କପରି ମିଛକହି ଦୋଷ ବଢ଼ାଇ ନାହିଁ ।”

ଜଣେ ବନ୍ଦୀ କେବଳ ସତ୍ୟ କହିବାର ପୁରସ୍କାରସ୍ୱରୂପ ବଛନରୁ ମୁକ୍ତି ପାଇଲା ।

ଧର୍ମବୁଦ୍ଧି

ଗୋଟିଏ ସ୍ଥାନରେ ଦେବଦତ୍ତ ନାମରେ ଗୋଟିଏ ପାଞ୍ଚବର୍ଷ ବୟସର ପିଲା ଥିଲା । ସେ ଦିନେ ଘର ପାଖରେ ଥିବା ଗୋଟିଏ ପୋଖରୀ କୂଳରେ ଛୁଡ଼ାହୋଇ ଥିଲା । ସେହି ସମୟରେ ଜଳ ମଧ୍ୟରୁ ଗୋଟାଏ କଇଁଛ ବାହାରିଲା । ଦେବଦତ୍ତ ତାହାକୁ ଦେଖି ମାଟିରୁ ଗୋଟାଏ ଟେକା ନେଇ କଇଁଛକୁ ମାରିବାପାଇଁ ହାତ ଉଠାଇଛି, ଏହି ସମୟରେ ସେହି ବାଳକର ମନ ଭିତରେ କିଏ କହିଲା, “ମାର ନାହିଁ, ମାର ନାହିଁ ।”

କିଏ ତା’ର ମନ ମଧ୍ୟରେ ଏପରି କହିଲା ତାହା ବୁଝି ନ ପାରି ଦେବଦତ୍ତ ଚମକି ପଡ଼ିଲା ଓ ଟେକାଟି ତଳକୁ ପକାଇଦେଇ ମାତାଙ୍କ ନିକଟକୁ ଯାଇ କହିଲା, “ମା’, ମୁଁ ଗୋଟାଏ କଇଁଛ ଉପରେ ଟେକା ପକାଇବାକୁ ଯାଉଥିଲି, ସେତିକିବେଳେ କିଏ ମୋ ମନ ଭିତରେ କହିଲା, ମାର ନାହିଁ, ମାର ନାହିଁ । ମୁଁ ତାହା ଶୁଣି ଚମକି ପଡ଼ିଲି । ମା’, କିଏ ମୋ ମନ ମଧ୍ୟରେ ଏପରି କଥା କହିଲା ?”

ମା’ କହିଲେ, “ତୁ ପିଲାଲୋକ ! ସେ ସେକଥା କହିଲେ, ତୁ ତାଙ୍କୁ ଚିହ୍ନି ନାହିଁ । ସେ ସମସ୍ତଙ୍କ ମନ ମଧ୍ୟରେ ଅଛନ୍ତି ଓ ସମସ୍ତଙ୍କୁ ଭଲହୁଅ, ଭଲ କାମ କର, ଏପରି ଅଜ୍ଞା ଦେଉଅଛନ୍ତି । ସେ ତାଙ୍କ କଥା ଶୁଣି ଚାଲେ, ସେହି ଧନ୍ୟ, ସେହି ସୁଖୀ । ସେ ଆତ୍ମମାନଙ୍କ ଅନ୍ତରର ଧର୍ମବୁଦ୍ଧି । ଜ୍ଞାନଦାତା ମହାପ୍ରଭୁ ପରମେଶ୍ୱର ସମସ୍ତଙ୍କୁ

ଧର୍ମବୁଦ୍ଧି ଦେଇଅଛନ୍ତି । ତୁ ତାଙ୍କ କଥା ମନଦେଇ ଶୁଣିବୁ । ସେ
ଯାହା କହିବେ, ତାହା କରବୁ । ତୁ ଆଜି ତାଙ୍କ କଥା ଶୁଣିଅଛୁ ବୋଲି
ମୁଁ ବଡ଼ ଯୁଖୀ ହେଲି ।”

ଏହାକହି ମାତା ଗୃହର ମୁଖ ବୁଲୁନ କଲେ । ସେହିଦିନ
ଦେବଦତ୍ତ ଧର୍ମବୁଦ୍ଧିର କଥା ଅନୁସାରେ ଚଳିକାରୁ ସେ ଜଣେ ଯାଧୁ
ପୁରୁଷ ବୋଲି ବିଖ୍ୟାତ ହେଲେ ।

ବାଳକର ସାହସ

କୌଣସି ଦେଶର ରାଜାଙ୍କର ଗୋଟିଏ ପୁଅ ହୋଇଥିଲା ।
ପିଲାଦିନରୁ ତା'ର ସାହସ ଦେଖି ଲୋକେ ଭୟ କରୁଥିଲେ । ତାକୁ
ପେଟେ କେନ୍ଦ୍ର କହିଦିଏ, “ତୁ କ’ଣ ଯୁଦ୍ଧକରି ପାରିବୁ କି ?” ସେ
ସେହିକ୍ଷଣି ଟାଣରେ କହେ, “ମୁଁ ନିଶ୍ଚୟ ବଡ଼ ବଡ଼ ରାଜାଙ୍କ ସଙ୍ଗେ
ଯୁଦ୍ଧ କରିବି, ଆଉ ତାଙ୍କୁ ହଟାଇ ଦେବି ।” ତାକୁ ପେଟେବେଳେ
ଚଉଦ ବର୍ଷ ବୟସ, ସେତେବେଳେ ଗୋଟାଏ ବଡ଼ କଳାଘୋଡ଼ା
ବନ୍ଧି ହେବାକୁ ଆସିଥିଲା । ରାଜା ତାହାର ଦାମ୍ ଶୁଣି, ଆଗେ କିପରି
ସେ ଦୌଡ଼ୁଛି ଦେଖିବା ପାଇଁ ଆଗଣାର ସର୍ଦ୍ଦାରମାନଙ୍କୁ ଆଜ୍ଞା
ଦେଲେ; ମାତ୍ର ସେ ଘୋଡ଼ାଟା ଏଡ଼େ ଅସାଧ୍ୟ ଯେ, ତାକୁ ମଣି କରିବା
ତେଣିକି ଥାଉ, ତାହା ଉପରେ କେହି ବସିପାରିଲେ ନାହିଁ । ତତ୍ତ୍ୱ
ରାଜା ସେ ଘୋଡ଼ାଟିକୁ ଫେରାଇ ଦେବାକୁ ବସିଲେ । ଏହାଦେଖି ସେ
ବାଳକ ରାଜପୁତ୍ର ପିତାଙ୍କୁ କହିଲେ, “ଏତେବଡ଼ ସୁନ୍ଦର ଘୋଡ଼ାଟାକୁ
ଛାଡ଼ିଦେବେ ? କେହି ଯେବେ ମଣିକରି ନ ପାରିଲେ, ତାହାହେଲେ
ମୁଁ ଏହା ଉପରେ ଚଢ଼ିବି ।”

ରାଜପୁତ୍ରର ଏପରି ସାହସ ଦେଖି ମନେ ମନେ ବିରକ୍ତ ହୋଇ
ରାଜା କହିଲେ, “ତୋହଠାରୁ ବଳୀୟାର ଲୋକ ପାରିଲେ ନାହିଁ, ତୁ
ଏହାକୁ ମଣି କରିଦେବୁ ?”

ବାଳକ ଓକିଏ ଗମ୍ଭୀର ହୋଇ କହିଲେ, “ମୁଁ ନିଶ୍ଚୟ ଏହାକୁ ମଣି କରିଦେବି । ନ ପାରିଲେ ଏ ଘୋଡ଼ା ଦାମ୍ ଛାଡ଼ିଦେବି ।”

ସମସ୍ତେ ଏକଥା ଶୁଣି ଅବାକ୍ ହୋଇଗଲେ ଏବଂ କ’ଣ ହେବ ଦେଖିବାକୁ ତକାଇ ରହିଲେ । ଉପରଠିଳ ଘନପୁର ସେ ଘୋଡ଼ାକୁ ସୂର୍ଯ୍ୟ ଆଡ଼କୁ ମୁହଁ କରାଇ ଠିଆକଲେ । ପିଲୁଦନ୍ତୁ ସେ ଏକଥା ଜାଣିଥିଲେ ଯେ, ବଡ଼ ବଡ଼ ଜନ୍ତୁ ଆପଣା ଛାଇ ଦେଖିଲେ ଭରନ୍ତି । ତହିଁ ଉତ୍ତାରେ ଧୀରେ ଧୀରେ ତାହା ଉପରେ ହାତ ମାରୁ ମାରୁ ହଠାତ୍ ଉଠୁଛି ତାହା ପିଠିରେ ବସିଗଲେ । ଏକ ଛାଟ ମାରନ୍ତେ ଘୋଡ଼ା ଡାହାଣପାର କୁଆଡ଼େ ଉଡ଼ିଗଲା । ସେ ବାଟରେ ତାଙ୍କୁ ଯେତେ ପିଠିରୁ ପକାଇ ଦେବାକୁ ବସିଲା, କୌଣସି ପ୍ରକାରେ ପାରିଲା ନାହିଁ । ମୁହୂର୍ତ୍ତକ ଭିତରେ ବାଳକ ସହର ଚାରିପାଖ ବୁଲିଆସି ପିତାଙ୍କ ନିକଟରେ ଆସି ପହଞ୍ଚିଲା ଏବଂ ଏକାଡିଆଁକେ ଯାଇ ତଳେ ଠିଆହେଲା । ସମସ୍ତେ ବାଳକର ଏପରି ଅଭ୍ୟୁତ୍ସାସ ସାହସ ଦେଖି ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ ହୋଇଗଲେ । ରାଜା ବଡ଼ ଖୁସିହୋଇ ସେହି ଘୋଡ଼ାଟିକୁ ପୁଅକୁ ପୁରସ୍କାର ଦେଲେ । ଆଉ ପୁଅର ମୁଣ୍ଡ ଆଉଁଶି କହିଲେ, “ବାବୁ ! ତୁ ମୋହଠାରୁ ବହୁତ ବଡ଼ ହେବୁ । ତୋତେ ଏ ରାଜ୍ୟ ସାଜ ଦିଶିବ ।”

ପ୍ରକୃତରେ ସେହି ବାଳକ ପଛେ ମହାବୀର ହୋଇଥିଲେ ଏବଂ ବହୁତ ରାଜ୍ୟ ଜୟ କରିଥିଲେ ।

ବୁଦ୍ଧ ଓ ହଂସ

ଆନନ୍ଦମାନେ ଯେଉଁ ଦେଶରେ ବାସକରୁଁ, ତାହାର ନାମ ଭରତବର୍ଷ । ତାହାକୁ ହିନ୍ଦୁସ୍ଥାନ ମଧ୍ୟ ବୋଲିଯାଏ । ପୂର୍ବକାଳରେ ଏହି ଦେଶରେ ବୁଦ୍ଧନାମରେ ଜଣେ ମହାତ୍ମା ଥିଲେ । ବାଲ୍ୟକାଳରେ ତାହାଙ୍କର ନାମ ସିଦ୍ଧାର୍ଥ ଥିଲା । ସେ ବାଲ୍ୟ ସମୟରେ ଦିନେ ତାଙ୍କ ଖୁଡୁଡ଼ା ପୁଅ ଭାଇ ଦେବଦତ୍ତ ସଙ୍ଗରେ ଉଦ୍ୟାନରେ ବସିଥିଲେ । ଏପରି ସମୟରେ ପଞ୍ଚାଏ ହଂସ-ପକ୍ଷୀ ଆକାଶରେ ଉଡ଼ିଯାଉଥିଲେ । ଦେବଦତ୍ତ ସେଥିମଧ୍ୟରୁ ଗୋଟିଏ ହଂସକୁ ଲକ୍ଷ୍ୟକରି କାଣ୍ଡ ମାରିବାରୁ ସେ ହଂସ ଆଦାତ ପାଇ ଭୁମି ଉପରେ ପଡ଼ିଗଲା !

ସିଦ୍ଧାର୍ଥ ସେହି ଅର୍ଦ୍ଧମୃତ ହଂସର କଷ୍ଟ ଦେଖି କାନ୍ଦି ପକାଇଲେ
 ଓ ତାହାକୁ ଭୂମିରୁ ଉଠାଇ ତାହାର ଦେହରୁ ଧୀରେ ଧୀରେ କାଣ୍ଡର
 ମୁନକୁ ବାହାର କରିନେଲେ । ପରେ ତାହାର ଘା'ରେ ଔଷଧ ଲଗାଇ
 ଦେଇ ତାହାକୁ ଆପଣା କୋଳରେ ଥୋଇ ଆର୍ତ୍ତସି ଦେବାକୁ ଲାଗିଲେ ।
 କିଛିଦିନ ଉଦ୍ଧାରେ ଦେବଦତ୍ତ କହିଲା, “ମୁଁ ଏ ହଂସକୁ ଶର ବିକ୍ରି
 ତଳକୁ ପକାଇ ଅଛି । ସେ ହଂସ ମୋର, ମୋତେ ଦିଅ ।”

ସିଦ୍ଧାର୍ଥ କହିଲେ, “ଭୁଲ୍ଲେ ଏତେ ନିଷ୍ଠୁର ପେ ଏ ନିର୍ଦ୍ଦୋଷ
 ଜୀବନଟିକୁ ଅକାରଣରେ ଆଘାତ କଲ । ମୁଁ ଭୁଲ୍ଲୁ ଏ ହଂସ
 କେଉଁ ଦେଶନାହିଁ ।”

ଦୁହିଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ଏପରି ବିବାଦ ହେଲା ଏବଂ ଦୁହେଁପାକ ଜଣେ
 ସାଧୁପୁରୁଷଙ୍କ ନିକଟକୁ ଯାଇ ତାଙ୍କୁ ସବୁକଥା କହି ପଚାରିଲେ, “ଏ
 ହଂସଟି କିଏ ପାଇବାର ଯୋଗ୍ୟ ? ଆପଣ ନ୍ୟାୟ ବିଚାର କରନ୍ତୁ ।”

ସାଧୁ କହିଲେ, “ମାରିବା ଲୋକର କିଛି ଅଧିକାର ନାହିଁ । ସେ ବଞ୍ଚିକ ଅଛି, ତାହାର ଅଧିକାର ।”

ସାଧୁ ଏପରି କହିବାରୁ ସିଦ୍ଧାର୍ଥ ହଠାତ୍‌କୁ ରଖିଲେ ଏବଂ ତାହାର ଘା ଶୁଖିଗଲା ଉତ୍ତାରେ ତାହାକୁ ଉଡ଼ାଇଦେଲେ ।

ଏହି ସିଦ୍ଧାର୍ଥ ଜଣେ ରାଜାଙ୍କର ଏକମାତ୍ର ପୁତ୍ର ଥିଲେ ହେଁ ସେ ବୃଥା କ୍ଷୀଡ଼ା ଓ ଆମୋଦରେ ମନ ନଦେଇ ବିଦ୍ୟାଶିକ୍ଷା, ଅସ୍ତ୍ରଶିକ୍ଷା ଓ ଧର୍ମଶିକ୍ଷାରେ ମନ ଦେଇଥିଲେ ଏବଂ ଯୌବନ ସମୟରେ ସଂସାରର ସବୁ ସୁଖ ଓ ଐଶ୍ବର୍ଯ୍ୟ ତ୍ୟାଗକରି ଧର୍ମ ଚିନ୍ତା କଲେ । ପରେ ସେ ନାନାସ୍ଥାନରେ ବୁଲି କାହାରିକୁ ହିଂସା ନ କର, ମନକୁ ଶୁଦ୍ଧ ରଖ, ଜୀବପ୍ରତି ଦୟା କର, ଏହି ଉପଦେଶମାନ ଦେଇଥିଲେ । ଏବେ କୋଟି କୋଟି ଲୋକତାହଙ୍କୁ ବୁଦ୍ଧଦେବ ବୋଲି ଭକ୍ତି କରୁଅଛନ୍ତି । ଧନ୍ୟ ତାଙ୍କର ଦୟା; ଧନ୍ୟତାଙ୍କର ଜୀବନ !

ଗୌରର ବୁଦ୍ଧି

ଗୋଟିଏ ବଡ଼ ସହରରେ ମୟୂରମ ଗୋଲ ଜଣେ ଗୌର ଥିଲା । ସେ ଭାରି ବୁଦ୍ଧିଆ । ଦିନେ ସେ ରାତିରେ ସିଦ୍ଧିଗୀତ ଖୋଲି ଗୋଟିଏ ମହାଜନ ଘରେ ପଶି ଗୌରକରୁଛି, ଏହି ସମୟରେ ଧରା ପଡ଼ିଗଲା । ଆଉ ଘରୁ ବାହାର ଆସିପାରିଲା ନାହିଁ । ରାଜଦ୍ୱାରରେ ବଚାରହୋଇ ତାହାକୁ ପାଖି ହୁକୁମ ହେଲା । ଯେତେବେଳେ ତାହାକୁ ପାଖି ଦେବାକୁ ଯେନିଗଲେ, ସେତେବେଳେ ସେ କହିଲା ଯେ, ମୋର ରାଜାଙ୍କ ପାଖରେ ଗୋଟିଏ ଗୁପ୍ତକଥା କହିବାକୁ ଅଛି । ଶୁଣି ନେଇଥିବା ଲୋକମାନେ ତାହାକୁ ରାଜାଙ୍କ ଦରବାରକୁ ଯେନି ଆସିଲେ ।

ରଜା ପଚାରିଲେ, “ତୁ କି ଗୁପ୍ତ କଥା କହୁଛୁ କହ ।”

ସେ ଲହଲହ, “ମୁଁ ଗୋଟିଏ ମଞ୍ଜି ପୋତଦେବ, ସେଥିରୁ ସୁନାପୁଲ ପୁଟିବ ।” ଏହାଶୁଣି ରଜା ନଜେ ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ ହୋଇଗଲେ । କୌତୁକ ଦେଖିବା ପାଇଁ ଆପେ ତାହାର ପାଖ ଦୃଶ୍ୟ କିଛି ଦିନକୁ ବନ୍ଦ କରିଦେଲେ ।

ସେ ଚୋର କ’ଣ କଲ, ଆଉ ଦ୍ରବ୍ୟ ସହିତ ସୁନାଧୂଳ ମିଶାଇ ମଞ୍ଜିପରି କେତୋଟି ଗୁଳି ତିଆରି କଲ । ତାହାପରେ ଗୋଟିଏ ଗୁପ୍ତ ସ୍ଥାନରେ ଅଳ୍ପ ଜମି ଚାଷକରି ରଜାଙ୍କୁ ଡାକ କହିଲା, “ମଣିମା, ସବୁ ଠିକ୍ ହୋଇଗଲାଣି । ମାତ୍ର ଜଣେ ଏ ମଞ୍ଜି ପୋତବା ଲୋକ ଦରକାର । ଯେ କୌଣସି କାଳେ ଚୋରି କରି ନ ଥିବ; ତାହାରି ହାତରେ ଏ କାମ ହେବ । ତେବେ ଛାମୁ ଟିକିଏ କଷ୍ଟ କରି ଏ ମଞ୍ଜିଟି ପୋତ ଦିଅନ୍ତୁ । ଚୋରି କରିଥିବା ଲୋକ ଲଗାଇଲେ ଏଥିରେ ସୁନାପୁଲ ହେବନାହିଁ ।”

ରଜା ଏକଥା ଶୁଣି ଟିକିଏ ରହି ମନେ ମନେ କହିଲେ, “ପିଲାଦିନେ ତ ମୁଁ ବାପାଙ୍କୁ ନ କହି ତାଙ୍କ ବାକ୍ସରୁ କେତେଥର ଟଙ୍କା ଆଣି ଖେଳସାଥୀମାନଙ୍କୁ ଦେଇଅଛି । ସେ ତ ଏକପ୍ରକାର ଚୋର ଭିତରେ ଗଲ । ତାହେଲେ ମନ୍ତ୍ରୀଙ୍କ ଭିତରୁ ଜଣେ କିଏ ପୋତୁ ।”

ମାତ୍ର ମନ୍ତ୍ରୀଙ୍କ ମଧ୍ୟରୁ ଜଣେ ସୁଦ୍ଧା କେହି ସାହସ କରି ବାହାରିଲେ ନାହିଁ । ତହିଁ ମସ୍ତୁରାମ କହିଲା, “ଧର୍ମାଦତାର ! ଯେବେ

ସମସ୍ତେ ଚୋର ହେଲେ, ତେବେ ମୁଁ ଏକା କାହିଁକି ପାଗି ପାଇବି ?” ଏହା ଶୁଣି ରଜା ଅଳ୍ପ ହସି କହିଲେ, “ମୟୂରମ, ତୁ ଖୁବ୍ କୌତୁକ କର ଜାଣୁ । ତୋତେ ଖଲ୍ଲସ ଦେଲି । ଆଜିଠାରୁ ତୁ ମୋ ପାଖରେ ରହିବୁ । ଯେତେବେଳେ ମୋ ମନ ଖରାପ ହେବ, ସେତେବେଳେ ମୋତେ ହସାଇ ଥିବୁ ।”

ସୁଲତାନ ଘିଆସୁଦିନ ଓ କାଜି

ପୂର୍ବକାଳରେ ବଙ୍ଗ ଦେଶରେ ସୁଲତାନ ଘିଆସୁଦିନ୍ ନାମରେ ଜଣେ ନବାବ ବା ରାଜା ଥିଲେ । ସେ ଦିନେ ତୀର ମାରୁ ମାରୁ ତୀର ଗୋଟିଏ ବାଳକର ଦେହରେ ବାଜିଲା ଓ ତା’ ଦେହରୁ ରକ୍ତଧାର ବହିବାକୁ ଲାଗିଲା । ସେ ବାଳକଟି ଗୋଟିଏ ବିଧବାର ପୁଅ । ବିଧବା ତତ୍ସନ୍ଧ୍ୟାତ୍ କାଜି ବା ବିଚାରକଙ୍କ ନିକଟକୁ ଯାଇ ଗୁହାରିକଲା । କାଜି ମନେ ମନେ ବିଚାର କଲେ, “ମୁଁ ପଦ୍ମ ନବାବଙ୍କୁ ଡକାଇ ଆଣିବାର ଆଦେଶ ଦେବି, ତାହାହେଲେ ସେ ମୋ ଉପରେ କ୍ଷୁଦ୍ର ହୋଇ କେ ଜାଣେ କି ଅନିଷ୍ଟ କରିବେ; ପୁଣି ସେ ନବାବ ବୋଲି ମୁଁ ପଦି ଡରିଯାଇ ତାଙ୍କ ଅପରାଧର ବିଚାର ନ କରେ, ତାହାହେଲେ ମୁଁ ଅନ୍ୟାୟକାରୀ ବୋଲି ଶିଶୁରଙ୍ଗ ନିକଟରେ ଅପରାଧୀ ହେବି ।”

ଏହିପରି ଭାଳି ଭାଳି ସେ ବିଚାରାଳୟରେ ଉପସ୍ଥିତ ହେବାପାଇଁ ନବାବଙ୍କ ନିକଟକୁ ଆଦେଶପତ୍ର ପଠାଇଲେ । ନବାବ ଆଦେଶପତ୍ର ପାଇଲାକ୍ଷଣି ବିଚାରାଳୟକୁ ଯାଇ ସେଠାରେ ଉପସ୍ଥିତ ହୋଇ କାଜିଙ୍କୁ ସମ୍ମାନ କଲେ । କାଜି ନବାବଙ୍କ ପ୍ରତି କିଛିମାତ୍ର ସମ୍ମାନ ପ୍ରକାଶ ନ କରି କହିଲେ, “ତୁମ୍ଭେ ଏହି ବିଧବାର ପୁଅକୁ ତୀରଦ୍ୱାରା ବନ୍ଦ କରିଅଛ । ସେ ତୁମ୍ଭଙ୍କୁ କ୍ଷମା ନ କଲେ, ଆମ୍ଭେ ତୁମ୍ଭଙ୍କୁ ଆଇନ ଅନୁସାରେ ଉଚିତ ଦଣ୍ଡ ଦେବୁଁ ।”

ନବାବ ଏହି ଆଦେଶ ଶୁଣି ମୁଣ୍ଡ ନୁଆଁଇ କାଜିଙ୍କୁ ସଲମ୍ କଲେ ଏବଂ ସେହି ବିଧବାକୁ ବହୁତ ଟଙ୍କା ଦେଇ ସନ୍ତୁଷ୍ଟ କଲେ । ତହିଁ ଉତ୍ତାରେ ସେ କାଜିଙ୍କୁ କହିଲେ, “ହେ ଧର୍ମାବତାର, ଏ ବିଧବା ମୋତେ କ୍ଷମା କରୁଅଛି ।” ତହିଁ କାଜି ବିଧବାକୁ ପଚାରିଲେ, “ତୁମ୍ଭେ କି ଏହି ଅପରାଧୀକୁ କ୍ଷମା କରୁଅଛ ?”

ବିଧବା ହଁ କହିବାରୁ କାଜି ତାହାକୁ ବିଦାୟ ଦେଲେ ଏବଂ ନିଜ ଆସନରୁ ଓହ୍ଲାଇ ଆସି ନବାବଙ୍କୁ ପ୍ରଣାମ କଲେ । ନବାବ ତହିଁ ତାଙ୍କ ବସ୍ତ୍ର ଯାଗରୁ ଗୋଟିଏ ଶୁଦ୍ଧ ତରବାର ବାହାର କରି ତାହାକୁ ହସ୍ତରେ ଧରି କହିଲେ, “ହେ କାଜି, ମୁଁ ତୁମ୍ଭ ଆଜ୍ଞା ଅନୁସାରେ ତୁମ୍ଭର ବିଚାରାଳୟରେ ଉପସ୍ଥିତ ହେଲି; କିନ୍ତୁ ତୁମେ ଯଦି ପକ୍ଷପାତ କରି ମୋ ଅପରାଧର ବିଚାର କରି ନଥାନ୍ତି, ତାହାହେଲେ ଆଜି ଏହି ତରବାରୀଦାରା ତୁମ୍ଭର ମସ୍ତକ ଛେଦନ କରିଥାନ୍ତି । ମୁଁ ପରମେଶ୍ୱରଙ୍କୁ ଧନ୍ୟବାଦ ଦେଉଅଛି ଯେ, ମୋ ରାଜ୍ୟରେ ତୁମ୍ଭପରି ଜଣେ ନ୍ୟାୟବାନ୍ ବିଚାରକ ଅଛନ୍ତି ।”

ବାବର ଓ ରାଜପୁତ ସିପାହୀ

ଭାରତବର୍ଷର ଉତ୍ତର ପଶ୍ଚିମ ଭାଗରେ ଦିଲ୍ଲୀ ନାମରେ ଗୋଟିଏ ବିଖ୍ୟାତ ନଗର ଅଛି । ପୂର୍ବେ ଏହା ଭାରତବର୍ଷର ରାଜଧାନୀ ଥିଲା । ଅନେକ ବର୍ଷ ପୂର୍ବେ ବାବର ନାମରେ ଜଣେ ମୋଗଲ ଯୋଦ୍ଧା ସୈନ୍ୟ ସହୃଦ ବିଦେଶରୁ ଆସି ଇସ୍ଲାମ ଲେଖି ନ ମକ ବାଦଶାହଙ୍କୁ ପୁରରେ ହରାଇଦେଇ ଦିଲ୍ଲୀର ସମ୍ରାଟ ହେଲେ । ଲେଖି ବାଦଶାହ ହାରିଯିବାର ଦେଖି ତାଙ୍କର ଜଣେ ବିଶ୍ୱସ୍ତ ରାଜପୁତ ସିପାହୀ ମନରେ ଚିନ୍ତାକରିଲା, “ଯେ କୌଣସି ପ୍ରକାରେ ହେଉ ଯେଉଁଠାରେ ପାଇବି ବାବରଙ୍କୁ ବଧ କରିବି ଓ ମୋର ପ୍ରଭୁଙ୍କୁ ପୁଣି ସିଂହାସନରେ ବସାଇବି ।”

ଏହିପରି ଭିତ୍ତିର ସେ ଗୋଟାଏ ଡାକ୍ତରୀ କଟାରି ଅଙ୍ଗରଖା
ମଧ୍ୟରେ ଲୁଚାଇରଖି ନଗର ମଧ୍ୟରେ ବୁଲୁଥାଏ । ଦିନେ ସେ
ରାଜପଥରେ ମଣିଷମାନଙ୍କ ଭିଡ଼ ମଧ୍ୟରେ ବୁଲୁ ବୁଲୁ ଦେଖିଲା ଯେ,
ହଠାତ୍ ଲୋକେ ଘାବରା ହୋଇ ଏଣେତେଣେ ପଳାଇ ଅଛନ୍ତି ।
କ୍ଷଣକ ଗରେ ଦେଖିଲା ଯେ ଗୋଟିଏ ପ୍ରକାଶ୍ଟ ହସ୍ତୀ ବାୟାହୋଇ
ହାତୀଶାଳରୁ ଫିଟି ପଳାଇ ଆସୁଅଛି । ଏହି ଉପଦ୍ରବ ମଧ୍ୟରେ ଗୋଟିଏ
ସୁଦ୍ର ବାଳକ କିପରି ଲୋକ ଭିଡ଼ରେ ପଳାଇଯାଇ ପାରିଲା ନାହିଁ ।
ହାତୀ ବାଳକ ନିକଟରେ ଆସି ପହଞ୍ଚି ଗଲଣି, ମାଡ଼ି ପକାଇବ;
କିନ୍ତୁ ବାଳକଟିକୁ ଉଠାଇ ନେବାକୁ କେହି ସାହସ କରୁନାହିଁ ।

ଏହି ସମୟରେ ଜଣେ ଲୋକ ଦୌଡ଼ି ଆସି ପିଲଟିକୁ କୋଳରେ
ଉଠାଇ ନେଇ, ଅଳ୍ପ ହଟିଯାଇ ହାତୀର ପେଟତଳେ ପଶି ରୁଲିଗଲା ।
ସେଇକିବେଳେ ସେ ଲୋକର ମୁଣ୍ଡରୁ ପଗଡ଼ ଖସିପଡ଼ିଲା । ଯେଉଁ
ରାଜପୁତ ଯିବାହୀ ବାବରଙ୍କୁ ହତ୍ୟା କରିବା ପାଇଁ ବୁଲୁଥିଲା, ସେ
ନିକଟରେ ଥିଲା । ସେ ବାଳକର ରକ୍ଷାକର୍ତ୍ତାକୁ ବାବର ବୋଲି
ଚିହ୍ନିପାରି ତାଙ୍କ ସାଦତଳେ ପଡ଼ିଗଲା ଓ ତାଙ୍କର ହସ୍ତରେ ନିଜର
କଟାରିକୁ ଦେଇ କହିଲା, “ଏହି କଟାରି ନିଅ ଓ ତଦ୍ଦ୍ୱାରା ମୋତେ
ବଧ କର । ମୁଁ ଆପଣଙ୍କୁ ହତ୍ୟା କରିବା ପାଇଁ ଆସିଥିଲି; କିନ୍ତୁ
ଏବେ ବୁଝିଲି ଯେ, ପ୍ରାଣୀକୁ ବଧକରିବା ଅପେକ୍ଷା ନିଜ ପ୍ରାଣର ମାୟା
ଛାଡ଼ି ତାହାକୁ ରକ୍ଷାକରିବା ଶ୍ରେଷ୍ଠ କର୍ମ ।”

ବାବର ରାଜପୁତକୁ ତଳୁ ଉଠାଇ ଆଲିଙ୍ଗନ କରି କହିଲେ,
 “ଭୁମ୍ଭେ ଠିକ୍ କହିଅଛ । ପ୍ରାଣୀକୁ ମାରବା ଅପେକ୍ଷା ତାକୁ ରକ୍ଷାକରିବା
 ଶ୍ରେଷ୍ଠ । ମୁଁ ତେବେ ତୁମ୍ଭଙ୍କୁ କିପରି ମାରବି ! ଆଜିଠାରୁ ମୁଁ
 ତୁମ୍ଭଙ୍କୁ ମୋର ଦେହ ରକ୍ଷକ ସିପାହୀ-କର୍ମ ଦେଲି ।” ରାଜପୁତର
 ମୁଖରୁ ଆଉ କଥା ଫୁଟିଲା ନାହିଁ । ତାହାର ଚଷ୍ମରୁ ଅଶ୍ରୁଧାରା
 ବହିବାକୁ ଲାଗିଲା । ସେହିଦିନୁ ସେ ମନପ୍ରାଣ ଦେଇ ବାବରଙ୍କ ସେବା
 କରିବାକୁ ଲାଗିଲା ।

ଫକୀର ଓ ଓଟ କଥା

ଏକଦା ପଣ୍ଡିତ ଦେଶରେ ଜଣେ ଫକୀର ଭ୍ରମଣ କରୁଥିଲେ ।

ବୁଲୁ ବୁଲୁ ଯେତେବେଳେ ତାଙ୍କ ଜଣାଣର ସମୟ ହୁଏ, ସେତେବେଳେ ସେ ଆଶୁମାଡ଼ି ବସି ନମାଜ ପଢ଼ନ୍ତି । ଦିନେ ସେ ଏହିପରି ବସି ନମାଜ କରୁଅଛନ୍ତି, ଏହି ସମୟରେ ଦଳେ ସୌଦାଗର ଆସି ସେଠାରେ ପହଞ୍ଚିଲେ । ନମାଜ ସରିଲାଣି ଜଣେ ଫକୀରଙ୍କୁ ପଚାରିଲେ, “ତୁମ୍ଭେ ଆମ୍ଭର ଗୋଟିଏ ଓଟ ଏ ବାଟରେ ପିକାର ଦେଖିଛ ?”

ଫକୀର କହିଲେ, “ସେ ଓଟଟା କଣା କି ? ମୋତେ ଲାଗେ ତାହାର ଡାହାଣ ଆଖି ନାହିଁ । ଆଉ ବାଁ ଗୋଡ଼ଟା ଛୋଟା ।”

ସୌଦାଗର—ହଁ ହଁ ସେହି ଓଟ ଆମ୍ଭର ।

ଫକୀର—ତାହାର ଛାମୁଦାନ୍ତ ଭାଙ୍ଗି ପାଇଛି କି ?

ସୌଦାଗର—ହଁ ସତ, ତାହାର ଆଗଦାନ୍ତ କେତେଟା ନାହିଁ ।

ଫକୀର—ଆଜ୍ଞା, ତାହା ପିଠିରେ ଗୋଟାଏ ପାଖରେ ଗହମ ଅଟା, ଆଉ ଗୋଟାଏ ପାଖରେ ମହୁ ଲଦା ହୋଇଥିଲା କି ?

ସୌଦାଗର—ଠିକ୍ ଠିକ୍ । ତେବେ ତ ତୁମ୍ଭେ ଆମ ଓଟକୁ ଏହିସଣି ଦେଖିଛ । ତେବେ କେଉଁ ଆଡ଼କୁ ଗଲୁ ଚମ୍ପଳ କହିଦିଅ ।

ଫକୀର—ମୁଁ ଭୁମ୍ଭମାନଙ୍କ ଓଟକୁ ଏତେବେଳଯାଏ ଦେଖି ନାହିଁ । ଏହିସଣି ଭୁମ୍ଭଠାରୁ ଶୁଣି ଏହା କହୁଛି ।

ସୌଦାଗରମାନେ ଏହାଶୁଣି ବଡ଼ ବିରକ୍ତ ହୋଇ ଶୁଗରେ କହିଲେ, “ତୁମ୍ଭେ ତ ଆମ୍ଭ ଓଟ ଦେଖିନାହିଁ ଏତେକଥା କାହିଁ ଜାଣିଲ ? ଆମ୍ଭର ତାହା ପିଠିରେ ବହୁତ ଟଙ୍କା ସୁନା ଥିଲା, ତୁମେ ସେ ସବୁ ଚୋରି କରିଥିବାର ଆମ୍ଭର ସନ୍ଦେହ ହେଉଛି । ନ ଦେଲେ କାଜୀଙ୍କ ଅଦାଲତରେ ଠିଆ କରାଇବୁ ।”

ଏହିପରି କହି ସେମାନେ ଫକୀରଙ୍କୁ ଧରିନେଇ କାଜୀଙ୍କ ଆଗରେ ସବୁକଥା ଜଣାଇଲେ ।

କାଜୀ ପକୀରଙ୍କୁ ଡାକି ପଚାରିଲେ, “ତୁମ୍ଭେ ଓଟକୁ ନ ଦେଖି କିପରି ଏସବୁ କଥା ଜାଣିଲ ?”

ପକୀର—ମୁଁ ବାଟରେ ଖୋଜ ଦେଖି ଓଟ ବୋଲି ଚିହ୍ନିଲି ।
 ବାଁ ପାଖରେ ଘାସ ବରଝି । ଡାହାଣ ପାଖ ଛାଡ଼ିଥିବାରୁ ଜାଣିଲି
 ଡାହାଣ ଡାହାଣ ଆଖିକୁ ଦିଶେ ନାହିଁ ।

କାଜୀ—ସେ ଓଟଟାର ବାଁ ଗୋଡ଼ଟା ଛୋଟା ବୋଲି କିପରି
 ଜାଣିଲ ?

ପକୀର—ମୁଁ ଦେଖିଛି ଡାହାଣ ଡାହାଣ ଗୋଡ଼ ଖୋଜ ସେତେ
 ଘାଏଁ ପଡ଼ିଛି, ବାଁ ଗୋଡ଼ର ଖୋଜ ସେତେ ଦାଉରେ ପଡ଼ିନାହିଁ ।
 ଏଣୁ ଅନୁମାନ କଲି ସେ ଗୋଡ଼ଟା ଡା'ର ଛୋଟା ।

କାଜୀ—ଅଛା, ତାହାର ଛାମୁଦାନ୍ତ ନାହିଁ କିପରି ବୁଝିପାରିଲ ?

ଫକୀର—ଏକଥା ଲାଣିବାକୁ କ'ଣ ଅଛି ? ସେ ଯେଉଁଠାରୁ
ଘାସ ଫୁଲଏ ଖାଇଛି, ତାହାର ମଝି ଘାସ ସେହପରି ଠିଆ ହୋଇଅଛି ।
ମଝି ଦାନ୍ତ ଥିଲେ ସେ ଘାସତଳ ଅଛିଣ୍ଡା ଚନ୍ଦ୍ର ନଥାନ୍ତା ।

କାଜୀ—ଏସବୁ କଥା ଗଲ, ତାହା ପିଠିରେ ଚନ୍ଦ୍ରମ ଆଉ ମହୁ
ଲଦା ହୋଇଥିଲା, ଏହା କିପରି ଜାଣିଲ ଏବେ କହ ।

ଫକୀର—ଏଥିରେ ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ ହେବାର କ'ଣ ଅଛି ? ମୁଁ
ବାଟଯାକ ଦେଖିଲ ଗୋଟାଏ ପାଖରେ ପିମ୍ପୁଡ଼ି ଆଉ ପାଖରେ
ମାଛଗୁଡ଼ାକ ବେଢ଼ି ଥିଲେ । ଆପଣ କ'ଣ ଜାଣନ୍ତି ନାହିଁ ଯେ, ମହୁକୁ
ମାଛ ଆଉ ଚନ୍ଦ୍ରମକୁ ପିମ୍ପୁଡ଼ି ବାଇ ? ଆଉ ମଧ୍ୟ ମୁଁ କହିପାରେ ଯେ
ଓଟକୁ କେନ୍ଦ୍ର ଚୋରଇ ନେଇନାହିଁ, ସେ ପଲଇ ପାଇଅଛି; କାରଣ
ଚୋରଇର ନେଇଥିଲେ ତାହା ଆଗରେ କିବା ପଛରେ ମନୁଷ୍ୟର
ଖୋଜ ପଡ଼ିଥାନ୍ତା । ଏମାନେ ଏହିକ୍ଷଣି ଫେରିପାଇ ଖୋଜିଲେ ଓଟକୁ
ପାଇବେ ।

ଫକୀରଙ୍କର କୌଣସି ଦୋଷ ନାହିଁ ଦେଖି କାଜୀ ସେହିକ୍ଷଣି
ତାହାଙ୍କ ବୁଦ୍ଧିକୁ ପ୍ରଶଂସା କରି ମୁକ୍ତି ଦେଲେ । ସୌଦାଗରମାନେ
ସେଠାରୁ ଯାଇ ଖୋଜି ଖୋଜି ବାଟରେ ଆପଣା ଓଟକୁ ପାଇଲେ ।

ପାହାର ଜ୍ଞାନ ବା ବୁଦ୍ଧି ନାହିଁ, ସେ ଚଷ୍ଟୁ ଥାଇ ଘୁରା ଅଛ ।

ଗର୍ଭର ଆନୁସୂଚ୍ୟ

ମନୁଷ୍ୟପରି ଇଡର ଜନ୍ମ ବା ପଶୁମାନଙ୍କର ମଧ୍ୟ ମାନମର୍ଯ୍ୟାଦା ଜ୍ଞାନ ଅଛି । ସେମାନେ ଆତ୍ମମାନଙ୍କ ପରି ଦୁଃଖ ସୁଖ ଅନୁଭବ କରନ୍ତି ଏବଂ ପରକୁ ଚପଦରେ ଫଡ଼ିବାର ଦେଖିଲେ ତାହାକୁ ଉଦ୍ଧାର କରିବାର ଚେଷ୍ଟା କରନ୍ତି । ଅନେକ ପଶୁଙ୍କର ଦୟା, ପ୍ରଭୁଭକ୍ତି ଓ ପରୋପକାରର କଥା ଭୁଲେମାନେ ଶୁଣିଥିବ । ବର୍ତ୍ତମାନ ଗୋଟିଏ କଥା କୁହାଯିବ । ତାହା ଶୁଣିଲେ ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ ହୋଇଯିବ ।

ପଶୁମରେ ପ୍ରାନ୍ୟ ଦେଶରେ ପାରିସ୍ ନାମରେ ଗୋଟିଏ ବଡ଼ ସହର ଅଛି । ଏକ ସମୟରେ ସେଠାରେ ଜଣକର ଗୋଟିଏ ଗଧ ଥିଲା । ସେ ତାହାକୁ ଦିନପାଳ ଭାବେ ବୁଢ଼ାଇ ରାତିରେ ଏଣେ ତେଣେ ଚରିବାକୁ ଛାଡ଼ିଦେବ । ତାହାର ମୁନିବ ଆହାର ନ ଦେଇ ପ୍ରତିଦିନ ପ୍ରହାର ଦେବାଟି ଭଲ ଜାଣେ ।

ଗଧ ପ୍ରଭୁର ଏପରି ଅତ୍ୟାଚାର ଆଉ ସହ୍ୟ ନ ପାରି ମନେ ମନେ ପ୍ରାଣ ହରାଇ ଦେବାକୁ ଚିନ୍ତା କଲେ ଏବଂ ଦିନକରେ ସେହି ନଗର ନିକଟରେ ଥିବା ସୀନ୍ ନଦୀ କୂଳରେ ଯାଇ ଉପସ୍ଥିତ ହେଲା । ଗଧ ସେଠାରେ ଗାଧୋଇବା ଭୁଠ ଛାଡ଼ିଦେଇ କିଛି ଦୂରରେ ଗୋଟିଏ ନିକାଞ୍ଚିନ ସ୍ଥାନକୁ ଯାଇ ନଦୀର ଗଣ୍ଡକୁ ଡେଇଁ ପଡ଼ିଲା । ଭାଗ୍ୟକୁ ସେଠାରେ ଗୋଟିଏ କୁକୁର ଗାଧୋଉଥିଲା । ସେ ଗଢ଼ୀର ଜଳରେ ଗଧକୁ ଏପରି ଝାସଦେବାର ଦେଖି ହଠାତ୍ ପାଣିରେ ପହଁରିଯାଇ

ତାହାର କାନକୁ କାମୁଡ଼ି ଧରି କୂଳକୁ ଟାଣିଆଣିଲା; ମାତ୍ର ଗଧ ଏଥିରେ
 ସନ୍ତୁଷ୍ଟ ନ ହୋଇ ପୁନରାପି ଝାସଦେବାକୁ ମନେ ମନେ ସ୍ଥିର କଲା
 ଏବଂ କିଛିକ୍ଷଣ ଭୂନୀହୋଇ ରହୁ ହଠାତ୍ କୁକୁରର ଅଜ୍ଞାତରେ ସେହି
 ଗଣ୍ଡକୁ ଡେଇଁ ପଡ଼ିଲା । ଏଥର ମଧ୍ୟ କୁକୁର ତାହାକୁ ଉଦ୍ଧାର
 କରିବାକୁ ପଛେ ପଛେ ଗଲା । ଗଧ ସେଥିରେ ବିରକ୍ତ ହୋଇ ପଛ
 ଗୋଡ଼ରେ ତାହାକୁ ନାତେ ମାରି ଉତ୍ତମ ଶିକ୍ଷାଦେଲା । କୁକୁର ବ୍ୟଥା
 ପାଇ ଫେରି ଆସିଲା । ଗଧ ସେହି ଗର୍ଭୀର ଜଳରେ ବୁଡ଼ିମଲା ।

ସିକନ୍ଦର ଏବଂ ଅସଭ୍ୟ ରାଜା

ଯୁଗ୍ମେଷ ମହାଦେଶରେ ଗ୍ରୀସ୍ ନାମରେ ଗୋଟିଏ ଦେଶ ଅଛି । ସେଥିରେ ପୂର୍ବକାଳରେ ଆଲେକ୍ଜାଣ୍ଡାର ନାମକ ଜଣେ ମହାବୀର ଥିଲେ । ସେ ଆପଣା ଦେଶର କେତେ ରାଜ୍ୟ ଜୟକରି ଦକ୍ଷିଣ ଓ ପୂର୍ବ ଦିଗରେ କେତେ ଦେଶ ଜୟ କରିଥିଲେ । ସେ ଭାରତବର୍ଷକୁ ମଧ୍ୟ ଆସି ହିନ୍ଦୁ ରାଜାଙ୍କୁ ଯୁଦ୍ଧରେ ହଟାଇଦେଇ କେତେ ବର୍ଷପାଏ ରାଜତ୍ବ କରିଥିଲେ । ଏ ଦେଶର ଲୋକେ ତାହାଙ୍କୁ ସିକନ୍ଦର ନାମ ଦେଇଥିଲେ ।

ଏକଦା ସେହି ସିକନ୍ଦର ଆଫ୍ରିକା ଦେଶରେ ଭ୍ରମଣ କରୁ କରୁ ଗୋଟିଏ ଅସଭ୍ୟ ରାଜ୍ୟରେ ପହଞ୍ଚିଥିଲେ । ସେଠାରେ ରାଜା ବଶୁଆ ହେଲେ କ'ଣ ହେବ ମାନମର୍ଯ୍ୟାଦା ବା ଧର୍ମ ଅଧର୍ମ ଉତ୍ତମ ଜାଣିଥିଲେ । ସେ ସିକନ୍ଦରଙ୍କୁ ଦେଖିଲକ୍ଷଣି ବହୁତ ଆଦର ଗୌରବ କରି ଆପଣା ଗୃହରେ ସ୍ଥାନ ଦେଲେ ଏବଂ ତାଙ୍କର ଚର୍ଚ୍ଚା ଲଗି ସୁନାରେ ରୁଟି, ଖଜୁରୀ ଆଦି ଚିଆରି କରାଇ ଆଗରେ ଥାଳିରେ ସଜାଇ ରଖିଲେ । ତାହାଦେଖି ସିକନ୍ଦର ପଚାରିଲେ, “ତୁମ୍ଭ ଦେଶରେ କ'ଣ ଲୋକେ ସୁନା ଖାନ୍ତି ?”

ତହିଁ ସେ ରାଜା କହିଲେ, “ମୁଁ ଭାବୁଥିଲି ତୁମ୍ଭେ ସୁନା ଲଗି ଏ ଦେଶକୁ ଆସିଥିବ । ନୋହଲେ କାହିଁକି ଆମ୍ଭ ରାଜ୍ୟକୁ ତୁମ୍ଭର

ଦୃଷ୍ଟି ପଡ଼ିଥାନ୍ତା ! ତାହା ନ ହୋଇଥିଲେ ସ୍ୱଚ୍ଛନ୍ଦରେ ଆମ୍ଭ ରାଜ୍ୟରେ ରହିଥାଆ ।”

ଆଲେକ୍ଜାଣ୍ଡର ଏହା ଶୁଣି ମନେ ମନେ ଲଜ୍ଜା ପାଇ ସେଠାରେ ବସି ଅଛନ୍ତି, ଏହି ସମୟରେ ଦୁଇଜଣ ପ୍ରଜା କଳହ କରି ଆସି ରାଜାଙ୍କ ଆଗରେ ଫେରାଦ କଲେ । ଜଣେ କହିଲା, “ଧର୍ମାବତାର ! ମୁଁ ଏହାଠାରୁ ଖଣ୍ଡିଏ ଜମି କିଣିଥିଲି, ସେଥିରୁ ଏବେ ଖୋଲୁ ଖୋଲୁ ବହୁତ ଧନରହ ମିଳିଲା । ତାହାସବୁ ଏହାର । ଏ ନେଉନାହିଁ । ମୁଁ ସିନା କେବଳ ଜମି କିଣି ନେଇଛି, ପୋତା ହୋଇଥିବା ଧନରହକୁ ମୁଁ କିପରି ନେବି ?”

ଅନ୍ୟ ଜଣକ କହିଲା, “ମହାରାଜ ! ମୁଁ କ’ଣ ଧର୍ମ କିଏ, ଅଧର୍ମ
କିଏ ଜାଣି ନାହିଁ ? ଯେତେବେଳେ ମୁଁ ଏହାକୁ ଜମି ବନ୍ଧି କରି
ଦେଇଛି, ସେତେବେଳେ ଏଥିରେ ଥିବା ସମସ୍ତ ପଦାର୍ଥ ଏହାର
ହୋଇଛି । ମୁଁ ତାହା ନେଇ କିପରି ଅଧର୍ମ କରିବି ?”

ଅସଭ୍ୟ ରାଜା ଏ ଦୁହଁଙ୍କ କଥା ଶୁଣି ଜଣକୁ ପଚାରିଲେ,
“ତୁମ୍ଭର ପରା ଗୋଟିଏ ହିଅ ଅଛି ?” ସେ ହିଁ କହିବା ପରେ ଅନ୍ୟକୁ
ପଚାରିଲେ, “ତୁମ୍ଭର ପୁଅଟିଏ ଅଛି ପରା ?” ସେ ମଧ୍ୟ ହିଁ କରବାରୁ
ରାଜା କହିଲେ, “ତାହାଝୁଲେ ତୁମ୍ଭର ହିଅ ସହିତ ଏହାର ପୁଅକୁ
ବନ୍ଧା କରାଇ ଦେଇ ସେ ସମସ୍ତ ଧନରହୁକୁ ଉପହାର ସ୍ୱରୂପ ଦିଅ ।
କଳି ଛୁଡ଼ିଯିବ ।”

ପ୍ରଜା ଦୁହେଁ ଏ ନିମ୍ନଭିତ୍ତିରେ ସମ୍ପୃକ୍ତ ହୋଇ ଆନନ୍ଦରେ ଚାଲିଯିବା ପରେ ରଜା ସିକନ୍ଦରଙ୍କୁ ପଚାରିଲେ, “ତୁମ୍ଭଙ୍କୁ ଏ ବିଚାର କିପରି ଦିଶିଲା ?”

ସିକନ୍ଦର କହିଲେ, “ମୁଁ ସବୁ ଶୁଣିଲି; ମାତ୍ର ତୁମ୍ଭ ରାଜ୍ୟରେ ତ ଅତ୍ୟନ୍ତ ବିଚାର ! ଆମ୍ଭ ଦେଶରେ ଏପରି ବିଚାର ହୁଏ ନାହିଁ ।”

ରଜା ତହୁଁ ପଚାରିଲେ, “ଆଜ୍ଞା, ତୁମ୍ଭ ଦେଶରେ ଏହାର କିପରି ବିଚାର ହୋଇଥାନ୍ତା ?”

ସିକନ୍ଦର କହିଲେ, “ଆମ୍ଭ ଦେଶ ହୋଇଥିଲେ ଏ ଦୁଇଜଣଙ୍କୁ ବନ୍ଦୀ କରି ସମସ୍ତ ଧନରହକୁ ରଜାଙ୍କ ଗନ୍ତାଘରେ ରଖାଇଥାନ୍ତା ।”

ରଜା—“ଆଜ୍ଞା, ତୁମ୍ଭ ଦେଶରେ ସୂର୍ଯ୍ୟ କିରଣ ଦିଅନ୍ତି ? ତୁମ୍ଭ ଦେଶରେ ବର୍ଷା ହୁଏ ? ତୁମ୍ଭ ରାଜ୍ୟରେ ଏ ଦେଶପରି ଛାୟାବୃଷ୍ଟ ଅଛି ? ପବନ ବହୁଥାଏ ତ ?”

ସିକନ୍ଦର—ଆମ୍ଭ ଦେଶରେ ଏସବୁ ଅଛି । ଆମ୍ଭ ଦେଶରେ ମଧ୍ୟ ଉତ୍ତମ ଶସ୍ୟ ହୁଏ । ସୁନ୍ଦର ନଦୀନିର୍ମଳ ପବନମାନ ମଧ୍ୟ ଅଛନ୍ତି ।

ରଜା—ତାହାହେଲେ ଜଣାଗଲା, ଶିଶୁର ଦୟା କରି ନିର୍ଦ୍ଦୋଷ ପ୍ରାଣୀମାନଙ୍କ ପାଇଁ ଏମାନ ସେଠାରେ ଦେଇଅଛନ୍ତି । ଆମ୍ଭର ଏ ଅସଭ୍ୟ ରାଜ୍ୟରେ ଏପରି ଧର୍ମଛଡ଼ା ବିଚାର ନାହିଁ ।

ମହାବୀର ସିକନ୍ଦର ଶତ ଶତ ରାଜାଙ୍କୁ ବଳରେ ହସାଇ ଦେଇଥିଲେ ସୁଦ୍ଧା ଏହି ଅସଭ୍ୟ ରାଜାଙ୍କ କଥାରେ ମନେ ମନେ ବଡ଼ ଲଜ୍ଜା ପାଇ ତାହାଙ୍କଠାରୁ ବିଦାୟ ଦେଇ ଅନ୍ୟ ରାଜ୍ୟକୁ ଚାଲି ଯାଇଥିଲେ ।

ମାଙ୍କଡ଼-କୁମ୍ଭୀର କଥା

ସମୁଦ୍ରକୂଳରେ ବାଲିରେ ଗୋଟିଏ ଫଳଭରା ଜାମୁଗଛ ଥିଲା । ସେଥିରେ ଗୋଟିଏ ମାଙ୍କଡ଼ ପ୍ରତିଦିନ ପାଚିଲା ଜାମୁକୋଳି ଖାଇ ସୁଖରେ ଥାଏ । ସମୁଦ୍ରରୁ କୁମ୍ଭୀରଟିଏ ଯାଇ ସେହି ଗଛମୂଳରେ ଶୁଣ୍ଢ ।

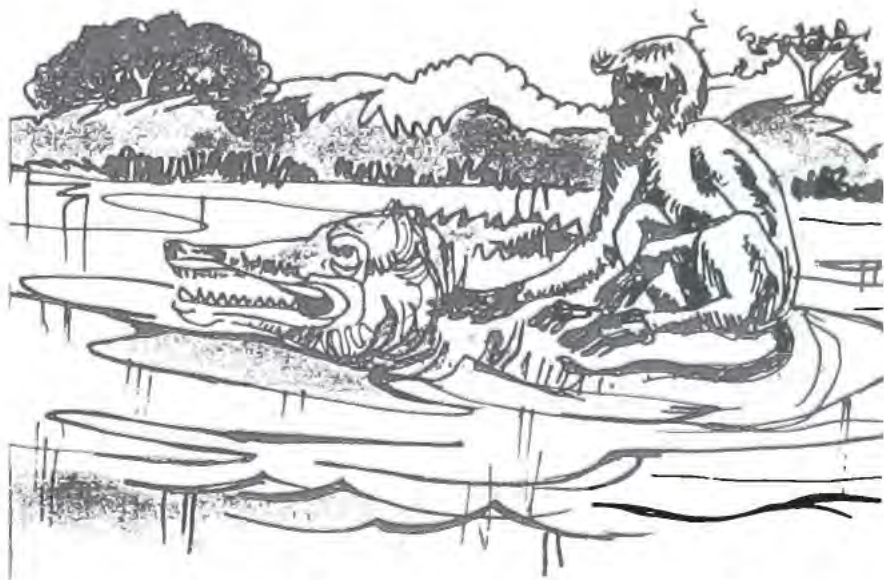
ଦିନେ ତାକୁ ଦେଖି ମାଙ୍କଡ଼ କହିଲା, “କୁମ୍ଭୀର ଭାଇ ! ତୁ ଆଜିଠାରୁ ମୋହର ବନ୍ଧୁ ହେଲୁ । ମୁଁ ତାଳ ହଲାଇ ଦେଉଛି । ଯେତେ ଇଚ୍ଛା ସେତେ କୋଳି ସୁଖେ ଖା ।”

କୁମ୍ଭୀର ପେଟେ କୋଳି ଖାଇ କିଛି କିଛି ତାହା ଶ୍ୱର୍ଷ୍ୟା ପାଇଁ ପରକୁ ନେଇଯାଏ । କୋଳିର ସ୍ୱାଦ ପାଇ ତାହାର ଶ୍ୱର୍ଷ୍ୟା ଦିନେ କହିଲା, “ଏ କୋଳି ତ ଏତେ ସ୍ୱାଦୁ, ତାକୁ ଯେ ସବୁଦିନେ ଖାଇଛି ତାହା କଲିଜା କେତେ ସ୍ୱାଦୁ ହୋଇ ନ ଥିବ; ତେବେ ମୋତେ ତାକୁ ଆଣିଦେଲେ ମୁଁ ଖାଇବି ।”

କୁମ୍ଭୀର ବନ୍ଧୁକୁ ମାରିବା ଅନ୍ୟାୟ ବୋଲି ଯେତେ ବୁଝାଇଲା, ସେ ମାନିଲା ନାହିଁ । ଶେଷରେ କହିଲା, “ସେ ମାଙ୍କଡ଼କୁ ମାରି ଆଣି ନ ଦେଲେ ମୁଁ ପ୍ରାଣ ହରାଇବି ।”

ତହିଁ କୁମ୍ଭୀର ଭାଲି ଭାଲି ବିରସ ମୁହଁରେ ସେ ଗଛମୂଳକୁ ଗଲା । ଦୂରରୁ ମାଙ୍କଡ଼ ଦେଖି ପଚାରିଲା, “ଭାଇ ! ଆଜି ମୁହଁଟା କାହିଁକି ଶୁଖାଇଛ ?” କୁମ୍ଭୀର ମୂଳକଥା ଲୁଚାଇ ମିଛରେ କହିଲା, “ତୁମ ଭାଉଜ ଆଜି ଚାଲି ଦେଇଛି । ସେ କହିଲା, ‘ତୁମେ ପ୍ରତିଦିନ ପାହାର ଖାଉଛ, ତାକୁ ଦିନେ ଆପଣା ଘରକୁ ଆଣି ବର୍ତ୍ତା କଲନାହିଁ ।’ ଏହା କହି ତୁମ୍ଭର ବର୍ତ୍ତାଲଗି ସେସବୁ ଯୋଗାଡ଼ କରି ଆଜି ଚାହିଁ ବସିଛି, ଚାଲି ଯିବା ।”

ମାଙ୍କଡ଼ କହିଲା, “ଭାଉଜ ମୋର ଅନ୍ୟାୟ କ’ଣ କହିଛି; ମାତ୍ର ତୁମ୍ଭର ଘର ତ ସମୁଦ୍ର ଭିତରେ, ମୁଁ କିପରି ଯିବି ! ସେ ଅନ୍ଧର

ଏଠାକୁ ଆସିଲେ ମୁଁ ଚର୍ଚ୍ଚାକର ସୁଖୀ ହୁଅନ୍ତି ।” ତହୁଁ କୁନ୍ତୀର କହିଲା, “ଭାଇ, ଆମ୍ଭ ଘର ସମୁଦ୍ର କୂଳରୁ ବେଶି ଦୂରରେ ନୁହେଁ । ଭ୍ରମକୁ ମୁଁ ପିଠିରେ ବସାଇନେଇ ଘର ଦେଖାଇ ଦେବି ।”

ମାଙ୍କଡ଼ ସେଥରେ ରାଜିହୋଇ ସମୁଦ୍ର କୂଳରେ କୁନ୍ତୀର ପିଠିରେ ବସିଲା । କୁନ୍ତୀର ଭାସି ଭାସି ସୁଖରେ ଚାଲିଯାଉଥାଏ; ମାତ୍ର ମାଙ୍କଡ଼ ଦେହରେ ସମୁଦ୍ର ତେଜ ବାଜିଲାବଶି ତାକୁ ଭାରି ଭର ମାଡ଼ୁଥାଏ । ଯେତେବେଳେ ମାଙ୍କଡ଼ ପାଣିରେ ଆକେତା ହେଲା, ତେତେବେଳେ ଯାଇ କୁନ୍ତୀର ସତ କଥାଟି କହିଦେଲା । “ଭାଇ,

ତୁମ୍ଭ କଲିଙ୍ଗଟି ଖାଇବା ପାଇଁ ଭାଉଜର ଭାରି ଜିଗର । ମୁଁ ହାତରେ
ନ ମାରି ମିଛ କହି ଏଠାକୁ ଘେନି ଆସିଲି । ଏବେ ତୁମ୍ଭର ମରଣ
ନିକଟ ହେଲା, ଇଷ୍ଟ ଦେବତାଙ୍କୁ ସ୍ମର ।”

ମାଙ୍କଡ଼ ତହିଁ ଏକ ବୁଦ୍ଧି ପାଣ୍ଡି ମୁହଁ ଶୁଖାଇ କହିଲା, “ଭାଇ,
ତୁମେ ମତେ ଏକଥା ଆଗରୁ କହିଲ ନାହିଁ । ମୋ କଲିଙ୍ଗଟା ଗଛ
କୋରଡ଼ ଭିତରେ ରହିଗଲା ।” କୁମ୍ଭୀର ଏହା ଶୁଣି ଖୁସିରେ କହିଲା,
“ତେବେ ବାଲ ମୋତେ କଲିଙ୍ଗଟି ଦେବ, ତାହାହେଲେ ତୁମ୍ଭ ପ୍ରାଣ
ରହିଯିବ; ଓଡ଼ ଭଲ ହେଲା ।” ଏହା କହି ସମୁଦ୍ର କୂଳକୁ ମାଙ୍କଡ଼କୁ
ଘେନି ଫେରିଲା ।

ମାଙ୍କଡ଼ ଖାଲି ଦିଅଁଙ୍କୁ ଜଣାଉଥାଏ, କେମିତି ସେଥିରୁ ପାର
ପାଇବ । ଯେଉଁଠି ସମୁଦ୍ରକୂଳ ହେଲା, ହଠାତ୍ କୁମ୍ଭୀର ପିଠିରୁ
ଦିଅଁଟାଏ ମାରିଦେଇ ଗଛରେ ବଢ଼ିଗଲା । କୁମ୍ଭୀର ପାଇ ଡାକ-
ପକାଇଲା, “ଭାଇ କଲିଙ୍ଗଟା ଦେଉଥିଲ ପର ?”

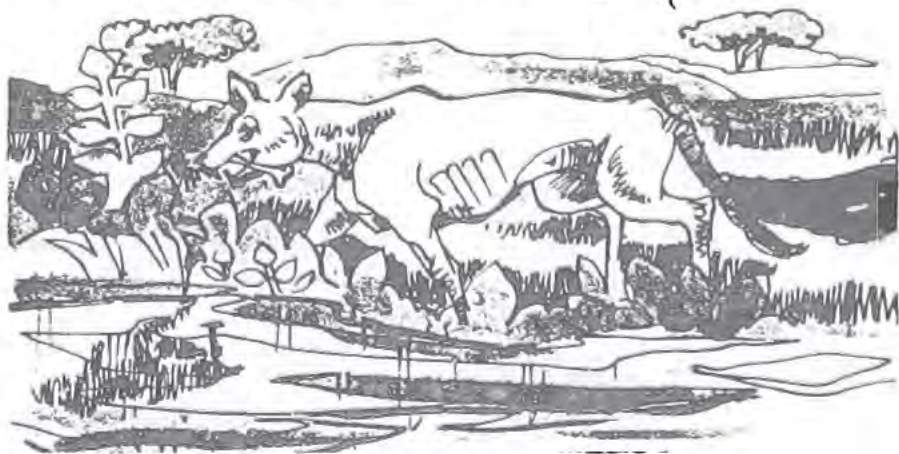
ମାଙ୍କଡ଼ ଶୁଣିପାଇ କହିଲା, “ପା ପାରେ ମୂର୍ଖ କାହାର କଣ
ଦୁଇଟା କଲିଙ୍ଗଥାଏ ? ତୁ ଆଉ ଆଜିଠାରୁ ଏ ଗଛମୂଳକୁ ଆସିବୁ
ନାହିଁ । ତୋ ସାଙ୍ଗେ ବନ୍ଧୁଭାବ ଏତିକି ।”

କୁମ୍ଭୀର ମନଦୁଃଖରେ ଫେରିଅସି ମନେ ମନେ କହିଲା,
“ମୋହର ପେପର ବୁଦ୍ଧି, ତାକୁ ବାନ୍ଧି ଫଳ ପାଇଲା ।”

କୁକୁର ଓ ପ୍ରତିବନ୍ଧୁ

ଗୋଟିଏ କୁକୁର ଖଣ୍ଡେ ମାଂସ ମୁଖରେ ଧରି ନଦୀ ପାର ଦେଉଥିଲା । ନଦୀର ନିର୍ମଳ ଜଳରେ ନିଜର ପ୍ରତିବନ୍ଧୁ ଦେଖି, ସେହି ପ୍ରତିବନ୍ଧୁକୁ ଅନ୍ୟ କୁକୁର ଭାବେ, ସେ ମନେ ମନେ କହିଲା “ଏହି କୁକୁରର ମୁଖରେ ପେଉଁ ମାଂସଖଣ୍ଡ ଅଛି, ତାହାକୁ ଛଡ଼ାଇନେବି; ହେଲେ ମୋର ଦୁଇଖଣ୍ଡ ମାଂସ ହେବ ।”

କୁକୁର ଏହି ପ୍ରକାର ଲେଉଟରେ ପଡ଼ି, ପେଉଁକ୍ଷଣି ମୁହଁ ମେଲି କରି ଜଳମଧ୍ୟରେ ଦିଶୁଥିବା ମାଂସଖଣ୍ଡକୁ ଧରିବାକୁ ଗଲା, ଆପଣାର ମୁଖରେ ଥିବା ମାଂସଖଣ୍ଡିକ ଜଳରେ ପଡ଼ି ନଦୀ-ସ୍ରୋତରେ ବୁଡ଼ିଗଲା । ସେତେବେଳେ ସେ କିଛିକ୍ଷଣ କାବାହୋଇ ରହି ପରେ ମନେ ମନେ କହିବାକୁ ଲାଗିଲା, “ଛୁ ଛୁ, ମୁଁ ମିଛଟାରେ ଲେଉଟରେ ପଡ଼ି ପାହା ମୋହର ଥିଲା, ତାହା ସୁଷା ଦୂରାଇଲିଟି ।”

ପୁନର୍ମୁକ୍ତି

ଗୋଟିଏ ଆଶ୍ରମରେ ଜଣେ ଋଷି ତପସ୍ୟା କରୁଥିଲେ । ଦିନେ ତାଙ୍କ ପାଖରେ ଗୋଟିଏ କୁଆ ମୁଷାଟିଏ ଘେନି ଉଡ଼ି ପାଉ ପାଉ ତାହା ମୁହଁରୁ ମୁଷାଟି ଖସିପଡ଼ିଲା । ଦୟା ହେବାରୁ ମୁନ ସେ ମୁଷାଟିକୁ ପାଖରେ ରଖି ପୋଷିଲେ ।

ସେ ମୁଷା ଚିରାଡ଼ିକି ଦେଖିଲେ ଭାରି ଡରେ । ଏହାକାଣି ମୁନ ତାହାକୁ ମନ୍ଦୁକଳରେ ଗୋଟିଏ ବଡ଼ ଚିରାଡ଼ି କରିଦେଲେ । ଚିରାଡ଼ି ହେଲେ କ'ଣ ହେବ, କୁକୁରକୁ ପୁଣି ତାହାର ଡର । ତହିଁ ସେ ମୁନ

ତାହାକୁ ଗୋଟିଏ କୁକୁର କରିଦେଲେ । କୁକୁର ବାଘକୁ ଦେଖିଲାକ୍ଷଣି
 ଭରି ମରେ । ମୁନି ଏହା ଜାଣିପାରି ତାହାର ପ୍ରାଣରକ୍ଷାଲାଗି
 ଶେଷରେ ଗୋଟିଏ ବାଘ କରିଦେଲେ ।

ଏହିଭୂପେ ବାଘହୋଇ ସେ ନିଶ୍ଚିନ୍ତ ରହିଲା । ଲୋକେ ସେ
 ଆଶ୍ରମ ବାଟେ ଗଲାବେଳେ ତାକୁ ଦେଖାଇ କହନ୍ତି, “ଏ ବାଘଟା
 କେଉଁଠୁ ଆସିଲା ଜାଣ, ସେହି ମୁଷାଟାକୁ ଏ ମୁନି ମନ୍ତ୍ରବଳରେ ବାଘ
 କରି ପକାଇଲେ ।” ସେ ବାଘ ଏହାଶୁଣି ମନେ ମନେ ବିଚାରିଲା, “ଏ
 ମୁନି ପେଟେଦିନପାଏ ବଞ୍ଚିଥିବେ, ସେତେଦିନ ମୋତେ ଆଉ
 କେହି ଭରିବେ ନାହିଁ । ଏହିପରି ମୋହର ଛୁଦୁକଥା କହୁଥିବେ ।”
 ଏହାଭାବି ସେ ମୁନିଙ୍କୁ ହତ୍ୟା କରିବାକୁ ବସିଲା । ମୁନି ତାହାର

ମନର ଘାବ ବୁଝିପାରି କହିଲେ, “ଭୁ ପୁନର୍ମୁକ୍ତି ହେ ।” ଏହା କହିବାମାତ୍ରେ ସେ ବାଘଟି ମୂଷା ପାଲଟିଗଲା ।

ମନ୍ଦ ଆଉ ଖଲ ଲୋକକୁ ଯେତେ ଭଜକୁ ଆଣିଲେ ସେ କେଭେଁ ଉପକାର ମାନେନାହିଁ; ଓଲଟ ଉପକାରୀ ଲୋକର ଅପକାର କରିବାକୁ ବସେ ।

ଉତ୍ତର ଓ-ଉତ୍ତର ଗ୍ରହ ପୃଷ୍ଠ

ଭକ୍ତ ଚରଣ :	ପ୍ରଥମ ଭାଗ	ଟ ୭-୦୦
:	ଦ୍ୱିତୀୟ ଭାଗ	ଟ ୭-୦୦
ଆମର ମହାନ ଅଗ୍ରତ :		ଟ ୭-୦୦
ଆମ ସ୍ୱାଧୀନତାର କାହାଣୀ :		ଟ ୮-୦୦
ଏଇ ଆମର ଭାରତ		ଟ ୮-୦୦
ଯେଉଁମାନେ ଓଡ଼ିଶାର ବରପୁତ୍ର		ଟ ୮-୦୦
ଦେଶ ପାଇଁ କିଛି କରିବା		ଟ ୮-୦୦
(ପଣ୍ଡିତ ଗୋପବନ୍ଧୁ ଦାସ)		ଟ ୮-୦୦
ଆମର ଜଳ		ଟ ୮-୦୦
ସ୍ୱାଧୀନତା ସଂଗ୍ରାମୀ ଚରଣ		ଟ ୮-୦୦
ଆମେ ଭାରତୀୟ କପଡ଼ା		ଟ ୮-୦୦